

SOPHIE LOUBIÈRE

CHLAPEC S KAMÍNKY

motto thriller

Chlapec s kamínky

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.motto.cz

www.albatrosmedia.cz

motto

Sophie Loubière

Chlapec s kamínky – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

SOPHIE LOUBIÈRE
CHLAPEC S KAMÍNKY

Praha 2018

Přeložila Dana Melanová

PŘEDMLUVA

Ano, vím, není to příliš originální, ale Sophie Loubière, to je především hlas, který mě doprovázel dlouho do noci v Bretagni, když jsem se v dešti pokoušel konečně zahlédnout tu zatracenou sovu, kvůli níž jsem nemohl usnout. Sladká a současně znepokojivá intonace, jako by nám vnučka Jacquesa Tatiho trpělivě, pobaveně a odtažitě vyprávěla milý příběh, v němž se tatka a mamka pomaloučku promění v neohrožené zabijáky bez kouska svědomí.

Matka Sophie není zrovna uhlazená, protože vás zlomyslně přikryje prachovou přikrývkou, která vás bude nepříjemně škrábat až do krve. A nakonec vás ta přikrývka vždycky udusí.

Sophiein úsměv je pustošivý. Okamžitě jí dáte rozehřešení bez zpovědi. Uděláte však chybu. Tahle Lilith skrývá pod klidnou vlídností celou pokladnici zvrhlosti. A když na to pomyslíme s odstupem, je tato zvrhlost kořením života.

Abych se vrátil k Jacquesu Tatimu: přiznávám, že mě jeho filmy děsily a že jsem viděl v otci chlapečka z *Mého strýčka*

možného katana, jehož nakonec kulisy divadla života přesvědčí a on odhalí svoji skutečnou neandrtálskou povahu. Sophie Loubière je něco podobného. Taková Agatha Christie, která se raději zhroutí, než aby *in fine* vypila odporný nápoj, jemuž se říká čaj. Ona si vychutná Bloody Mary, kde se hemoglobin dokonale sloučí s rajčatovou šťávou.

Jean-Bernard Pouy

*Mé matce,
odvážné a tragické ženě*

*Lepší je pustit se do záchrany viníka
než odsoudit nevinného.*

Voltaire, *Zadig aneb Úděl*

BÝT TÍM, ČÍM JE TŘEBA

*Sedm hodin noci, sedm let bdění:
Hraješ si se sekerami
vleže ve stínu vztyčených mrtvol
– ó, stromy, které neporazíš! –,
nejpříznivější z věcí zamlčených v hlavě,
nejnepatrnější ze slov v nohou,
vleže si hraješ se sekerami
a konečně se jako ony zatřpytíš.*

Paul Celan, Z prahu na práh

Červenec 1946

Vítr a slunce si pohrávaly se záclonami. Chlapeček se na židli usmál. Zdálo se mu, že jakási neviditelná bytost, citlivá na laskání této letní neděle, si hraje za tkanou látkou na schovávanou. Chlapec by se zavřenýma očima přísahal, že slyší pod motivem medailonu radostné hýkání.

„Gérarde!“

Chlapeček seděl rovně, dlaně měl položené vedle talíře. Odvrátil pohled od okna vedoucího do zahrady. Kytice mečíků, lilí a jiřin vydechovaly opojnou vůni. Jejich oslňující barvy tvořily v přítmí místnosti světelné skvrny. Kuličky zeleného hrášku, netečné ke konverzaci u oběda, se v omáčce s kuřetem kutálely a střenky nožů je smetaly k okraji talíře.

Duchem nepřítomný Gérard zase začal žvýkat a patami bušil do nohou židle. Příliš ho nezajímala témata, jež u stolu nakousli jeho strýc, rodiče a prarodiče: mluvilo se o požadavcích na zvýšení mezd, zapříčiněných nárůstem cen potravin, o *nejmenších plavkách na světě*, o jaderném pokusu, který provedli před několika dny Američané na atolu Bikini v Tichém oceánu, a o norimberském procesu.

„Göringova obhajoba usiluje o nevinu. Z toho běhá mráz po zádech.“

Gérardův strýc podal stříbrný košíček s pečivem svému sousedovi.

„Obžalovaní se necítí odpovědní za zločiny, z nichž je obviňuji,“ utrousil Gérardův otec, než se zakousl do topinky.

Chlapeček odstranil z kuřete kůži, která se mu teď v ústech přeměnila na kuličky ve tvářích, a přiložil k ústům bílý ubrousek. Zatvářil se, že si otírá pusou, ale zatím nepozorovaně vyplivl do ubrousku rozžvýkané maso. Jako každou neděli od konce války přijde později kočka a zlikviduje stopy jeho těžkého zločinu. Jedna událost však narušila pořádaný běh věcí. Nad křišťálovými skleničkami se ozval hlas.

„Tati, včera večer jsem viděla maminku.“

Gérardova sestřenice sedící nehybně zády k oknu u svého talíře se usmívala. Pohledy se stočily k dívence s hustými vlasy, krátce sestřiženými na šíji. Temná ofina jí padala až k obočí a pod ní zářily smaragdové oči.

„Přišla do mého pokoje a sedla si na postel.“

Gérard nedokončil pohyb. Vánek zvedl záclony a všichni u stolu se zachvěli. Strýc si pořádkem vyčistil vousy cípem ubrousku.

„Elso, buď zticha, prosím.“

„Měla na sobě ty kytičkované šaty. Ty, co máš tak rád, tati.“

Babičce uniklo zasténání. Zamávala rukou před obličejem, jako by odháněla mouchy.

„Elso, jdi nahoru do svého pokoje,“ přikázal strýc.

Holčička měla obličej bílý jako stěna.

„Vzkazuje ti, že se o ni nemáš bát. Maminka se má dobře. Říkala, že vás líbá. Všechny. I tebe, Gérarde. Ale nechce už, aby její synovec krmil pod stolem kočku, je to nechutné.“

Gérard upustil ubrousek. Rozžvýkané maso se mu ocitlo na krátkých kalhotách a jeho eskamotérský kousek byl odhalen. Vzápětí mu na levé tváři přistál políček.

„Už jsem ti řekla, abys s tím zase nezačínal!“ zahubovala Gérardova matka.

Chlapci stouply do očí slzy a udělalo se mu špatně od žaludku. S hlavou skloněnou k zašpiněným kalhotám už neviděl strýce, jak vstává od stolu, bez okolků bere svou dceru a vede ji do jejího pokoje. Elsin pláč se ozýval na schodišti a nikdo se neodvážil vzít si dezert. Větrníčky zůstaly k velké Gérardově lítosti v krabici – matka ho dostrkala ke schodům dřív, než si stačil zapnout vestu.

„Můžeš si pospíšet? Takový nemotora!“

Gérard nesnášel sestřenici od té doby, co se zbláznila.

*Oni nevěří, že žiješ, ale mýlí se.
Stačí, abych zavřela oči, a vidím tě.
Máš na sobě hezké květované šaty
a na vlasy sis v rychlosti uvázala šátek.
Myslím, že mě objímáš a pláčeš.
Tváře mi voní po tvých polibcích.
Jdeš tak rychle, že tě vlak už odnáší.
Vrátíš se. Jsem si jistá, že se vrátíš.
Je to jenom jméno na papíře.
Tatínek se zmýlil.
Všichni se zmýlili.*

Srpen 1959

Mladý muž poznenáhlu zesiloval sevření Elsiny hrudi. Tiskl ji k hrudníku a nepovoloval. Dívka měla zavřená víčka, ústa otevřená jako u zubaře. Lapala po dechu jako štěně, které se uhnalo dlouhým běháním, šiji měla zvrácenou dozadu, košile s černou vichy kostičkou se jí nadouvala. Z úst jí unikl vzdech.

„Ještě. Sevři mě. Sevři mě silně, bratrátku.“

Gérard cítil zmatek v Elsině zahradě mezi lehátkem s polštářem a třešní. Z dívky a z tohoto místa vyzařovalo cosi opojného. Trávník jako by z mladíkových nohou vysával život a slivoně jako by se skláněly k Else a nabízely jí zralé ovoce. Když byl se svou sestřenicí, svět se zredukoval jenom na ni, všechno kolem ní se smazalo, i ty nejjemnější kontury; Gérard vnímal jen krásu téhle roznícené dívčiny na pokraji mdlob.

„Hvězdy,“ hlesla sotva slyšitelně. „Vidím malinké žluté hvězdičky. Sevři mě ještě pevněji!“

Gérardovy paže stiskly ještě pevněji, bezděky poslechly pobídku. Elsa se zhroutila. Její tělo sklouzlo po bratrancově

břiše a dopadlo na zem jako pytel prádla. Mladík ji chvatně uložil na lehátko. Popleskával ji po tvářích, úzkostně ji volal jménem, ohmatával jí pulz a nedokázal ho najít na zápěstí bledém jako slonovina.

„Elso? Elso!“

Přiblížil ústa k dívčíným rtům, aby zachytil její dech, ale nevyšla z nich žádná známka života, popadl mladou ženu za ramena, třásl jí a vzlykal.

„Elso! Promluv!“

Proklínal se, že ustoupil dívčinu rozmaru, že souhlasil s tou hrou, s kreténskou hrou, v níž se hledá závrať s rizikem, že se zastaví srdce. Ale z obav, že ho bude Elsa považovat za sralbotku, ji sevřel pažemi ve vlhkém podpaží a tiskl.

„Elso, prosím tě!“

Jako ještě mnohokrát byl Gérard svědkem jednoho z oněch zázraků, jejichž tajemství Elsa znala: vrátila se ze společenství mrtvých mezi živé pokašlávající, s rozkošným smíchem, jako holčička, co vyhrála v lehtací bitvě. Zocelila ji léta v penzionátu, kde se beze všech zábran paktovala s holkami, dcerami z dobrých rodin, a společně s nimi překračovala pravidla spořádaného života. Elsa zdrhla z penzionátu, našla zalíbení v zakázaných věcech a teď se chovala uvolněně a nenuceně a byla svěhlavá jako kluk.

„Bylo to úžasné, bratráčku.“

Elsa uchopila oběma rukama Gérarda za límec košile a přiblížila své rty k jeho.

„Ještě. Dus mě v náručí. Přivod' mi znovu smrt.“

Šílenství mělo neodolatelnou chuť.

*Škola v Saint-Prayel, Moyenmoutier,
15. září 1961*

Milý táto,

žáci v mé třídě jsou hrozně hodní a poslušní, na rozdíl od žáků pana Mohra, jemuž dávají pořádně zabrat. Jsem jim vděčná, že mi takhle usnadňují můj úkol: první kroky v učitelském povolání mě tak povzbuzují v započaté cestě. Věřím, že děti nás můžou mnohému naučit a že díky nim budeme schopni vidět pravdivou tvář světa a porozumět jí. Skrývají svoji schopnost vnímání za novými slovy, která nám nejdou do uší, ale mně to připadá odzbrojující.

Stýská se mi po tobě a po domě taky. Hodně často chodím na procházky, lesy jsou tu nádherné, dýchám čistý vzduch s vůní kapradin. Ale mamince by tenhle kraj připadal příliš studený.

Mám malý pohodlný služební byt nad školou, ale jsem tu dost izolovaná a daleko od města. Gérard mě navštěvuje, jen když dostane dovolenku, což je hodně zřídka. V Alžírsku ošetřuje hlavně civilní osoby a říká mi, že provádí amputace u dětí. Myslím, že Alžířané nebojují jenom za nezávislost, že jde o skutečnou revoluci. Tady se o ničem jiném nemluví. Jedné ženě odjel syn, jiné manžel, spousta mužů odešla a ti, co se vracejí, jsou buď hodně sklíčení, nebo násilničtí. Všichni se tam zatvrdili, okorali a dávají najevo arogantní chlapství. Události v Alžírsku muže otupí. Znovu se musí učit vnímat svoji manželku a své děti. Někteří si přivezli takové břímě, že

jim rukávy od košile vyčuhují ze saka, jako by v pěstích svírali kameny.

Promiň, že ti zase píšu o smutných věcech. Ale nemám nikoho, komu bych to mohla vyprávět, kromě toulavého psa, co občurává moje dveře a kterého neustále vyháním ze školního dvora, protože se bojím, aby děti nenakazil vzteklinou. Doufám, že se máš dobře a že ti příliš nechybím.

Vřele tě líbám.

Elsa

Stála v ložnici metr od postele, oči upírala do stropu. Byl to rozčilující hluk, jako by někdo pouštěl po podlaze kouli. Hluk ustal, pak se znovu ozval, připomínalo to cupitání baletních špičkových střevíčků tanečnice, kterou pozvali na půdu, aby tam zatančila tanec kostlivců. Žena stála uprostřed ložnice v noční košili, rukou si přidržovala kulaté břicho.

Nech mě. Prosím, nech mě.

Zvedla se, aby se napila vody, a povzbudila tak krevní oběh. Potom se neklidně vrátila do ložnice a roztáhla záclony. Tvář naklonila k oknu zčásti pokrytému jinovatkou, dívala se za kaštan, pohledem hledala něco nebo někoho, postavu, jež přecházela po zasněžené zahradě, vzpomínku na kytičkované šaty, které mizí za rohem ulice jednoho jarního dne za války. Pak znovu zaslechla ten hluk. Koule na podlaze. Cupitání kroků.

Ne. Prosím tě. Odejdi!

Elsa nehybně postávala uprostřed ložnice a její pleť modrala v osvětlení pouliční lucerny. Kolena měla slabě pokrčená, svíjela se bolestí. Nad hlavou se jí znovu ozvaly ty zvuky, silněji, v rytmu kontrakcí, jako by jí někdo hoblíkem přejížděl po bedrech. Nesténat. Nekřičet. Nevzbudit manžela.

Nech mě! Nechci s tebou jít! Teď ne!

Byly skoro dvě hodiny, když náhle ztratila půdu pod nohama ztuhlýma chladem. Hluk pádu probudil Gérarda. Jeho mladá manželka se koupala v louži krve. Elsa rodila.

22. srpna 1974

Gérarde,

nemůžu už tolerovat tvůj způsob života. Tvoje věčná nepřítomnost je nejhorší ze všeho. Vracíš se pozdě, zanedbáváš svého syna a svoji ženu a všechno jen proto, abys ošetřoval jiné lidi než nás, osoby, co netrpí tak, jako trpím já, a to je nepřijatelné. Trápit se tvou únavou, která je typická pro lékaře, jenž překračuje své limity, snášet tvé střídání nálad a tvoji rozmrzelost je na mě příliš. Už vím, jak to bude vypadat dál. Není třeba něco dodávat. Tvůj plán odjet do Kanady, abys tam pokračoval ve studiu a udělal si další specializaci, je důkazem tvého sobectví. Jak to, že se chceš věnovat nemocem srdce, ty, který pohrdáš mým srdcem a srdcem našeho syna? Myslel jsi vůbec na nás, na to, co bych musela obětovat, kdybych tě následovala? Co například mé místo ředitelky školy?

Bude lepší, když už přestaneš chodit domů a najmeš si na nějaký čas garsonku, abychom za vším udělali tečku.

Nic to nemění na citech, které k tobě chovám. Miluju tě, jsi muž mého života a otec mého syna.

Vysvětlím situaci Martinovi.

Elsa

Chlapec klečel před nízkým stolkem v obýváku a rozbaloval dárek s nadšením odsouzence k smrti. Rozměry předmětu v zeleném papíru byly příliš malé, aby to odpovídalo Martinovým přáním. Objednal si k narozeninám obří stavebnici Meccano a soupravu malého chemika. Na seznamu přání k Vánocům bylo také lego. Chlapec zvedl balíček: byl moc těžký, aby v něm byla společenská hra nebo velké puzzle.

„No tak, Martine, rozbal si dárek.“

Matka se nutila k úsměvu a dokonce se i nalíčila. Rtěnka působila jako dvě fialové čárky v mouce. Cidre chutnal kysele a v čokoládovém koláči chybělo máslo. Chyběli tu rovněž Martinovi spolužáci: oslava narozenin vyšla na druhou lednovou středu. Narodit se na přelomu Vánoc a nového roku nepředstavuje žádnou výhodu. Obvykle nebylo možné shromáždit všechny přátele, ti šťastnější totiž odjeli na lyže. Zklamání přinášel i dárek – ledaže by rodiče byli předvídaví, což nikdy nebyl případ Martinových rodičů. Dárky byly tudíž jen zřídka tak nádherné jako ty, které jeho kamarádi dostávali

dvakrát do roka. Přesto Martinova matka trvala na tom, aby se významný den oslavil.

„Jen malá oslava mezi námi dvěma. Co říkáš?“

Seděla ve velkém křesle v obýváku, kolena měla těsně u sebe pod šaty z lila vlny, s pokrčenými lokty vypadala, jako by se modlila, a sledovala Martina, jak trhá obal prvního dárku. Chlapec objevil encyklopedii a zbledl.

„Líbí se ti?“

„Chtěl jsem něco jiného.“

„Je to užitečný dárek. Poslouží ti při studiu.“

„Ano, ale to jsem nechtěl.“

„Člověk v životě vždycky nedostane to, co chce, Martine. Rozbal druhý dárek.“

„Jestli je jako ten první, nechci ho.“

„Ale ne. No tak, rozbal ho. Je z Galeries Lafayette v Paříži.“

Martin trhal papír rychleji: třeba je tam nádherná hračka, jakých viděl minulý týden spoustu ve výlohách velkého pařížského obchodu. Uvnitř šedivé krabice zabalené v listu celofánu našel chlapec soupravu: čepici a palčáky.

„Je to čistá vlna. Už ti nebude zalézat za prsty mráz cestou do školy.“

Čepice byla rezavé barvy s vyšívánými hnědými vločkami. Bude směšný, až si ji nasadí na školním dvoře. Martin se nevěřícně zadíval na matku. „Proč jsi mi to koupila?“

Sklonila se k synovi a pohládila ho po tváři.

„Poslyš, Martine, časy jsou zlé, dobře to víš. Tvůj otec nás opustil a já musím vyjít jen se svým platem a...“

„To není pravda! Povídáš nesmysly!“

Martin se slzami na krajíčku odhodil krabici a její obsah na podlahu, běžel do svého pokoje a zavřel se tam. Na schodišti se ozýval matčin hlas:

„No tak, Martine, buď rozumný! Víc potřebuješ čepici než stavebnici Meccano!“

2. dubna 1979

K rukám
předsedy obecního zastupitelstva
okrsku Seine-Saint-Denis

Pane,

dovolte mi, abych vás upozornila na sektu, která podle všeho v současné době řádí v Seine-Saint-Denis a s níž jsem bohužel přišla do kontaktu nějaký čas po rodinné tragédii.

Tato organizace tvrdí, že léčí psychická zranění nebo těžké nemoci stravou či přísnými půsty. Nepopíratelně jde o sektářské úchylky.

Měla jsem příležitost otestovat různé metody, mezi nimiž instinktoterapii, a můžu vám sdělit, že tento druh nabízených praktik uvrhne pacienta do stavu těžké psychické nerovnováhy. Pomocí těchto metod se příslušníci organizace rychle zmocní vlády nad těmi, kdo se jim oddají, a někdy vše vyústí v sociální a rodinné roztržky – pokud roztržky už nejsou na počátku „lčby“.

Někteří jedinci se vám představí jako šamani, ale jsou to jen nebezpeční guruové. To je případ osoby, jejíž jméno a adresu přikládám. Momentálně nabízí předražené víkendy na farmě v Neufmoutiers-en-Brie nebo semináře v Peru s tím, že pomůže svým stoupencům najít, citují, spásnou pravdu o sobě. Myslím si, že dotyčný člověk je šejdř. Osobně jsem mu zaplatila hodně peněz v dobré víře, že pomůže mému otci vylčít rakovinu.

Výsledek: otcův stav se velmi prudce zhoršil vinou naprostého nedostatku vitamínu B. Už jsem záležitost oznámila sociálnímu odboru a policejnímu komisařství ve městě, ale zmíněný člověk má stále svůj dům a denně získává nové adepty na různých tržističích v regionu – působí hlavně ve svém stánku s ovocem a zeleninou, o nichž tvrdí, že jsou bio.

Za zdánlivým návratem k přírodě a alternativní psychologii se skrývají nebezpeční šarlatáni. Napospas tomuto nebezpečnému vlivu nesmíme ponechat nejen dospělé, jichž je značný počet, ale ani jejich děti. Jako ředitelka mateřské školy znám jisté rodiče, kteří jsou v současné době pod vlivem tohoto pána, přísahají na něj a dovolují mu, aby léčil členy jejich rodiny. Na takovou věc musím reagovat a vyburcovat lékařské a sociální instituce.

Počítám s vaším rychlým zásahem, pane předsedo.

S díky a s uctivým pozdravem

*Elsa Préauová,
ředitelka mateřské školy Blaise Pascala*

P. S.: Kopii tohoto dopisu posílám na ministerstvo zdravotnictví a na policejní komisařství.

Ve třetím poschodí nemocničního komplexu v Seine-Saint-Denis seděla obézní lékařka v úzké místnosti za psacím stolem, zavaleném deskami se zdravotní dokumentací. Hovořila k paní Préauové a paní Préauová jí naslouchala co možná nejpozorněji, ruce měla sepnuté a nohy přes sebe. Kolem ní byla ještě spousta jiných osob zdravotnického personálu, ošetrovatelky, pomocné sestry a všichni se tvářili posměšně. To, co jí vysvětlovala ta žena v bílém plášti, bylo velmi důležité. Také proto jich v místnosti bylo tolik a všichni na ni zírali.

„Ten boj teď končí, paní Préauová. To, co jste celé roky dělala pro svého otce, je naprosto výjimečné. Podařilo se vám ho udržet v nejlepší možné fyzické kondici a váš otec žil mnohem déle, než jak zněly naše prognózy po recidivě choroby.“

Paní Préauová se hlavně bála, zda bude schopna vnímat, co jí tahle žena se žlutými tvářemi oznámí. Poslední léta byla pro ni velmi svízelná a zlobily ji nervy. Martinův odjezd do Kanady stav věcí nijak nevylepšil. Chápala však, že její syn dá přednost studiím před matkou a že se potřebuje znovu sblížit s otcem.

„Vím, že je obtížné to pochopit, ale věřím, že jste schopna čelit skutečnosti. Podíváme-li se na CT...“

Paní Préauová obrátila hlavu směrem k oknu a soustředila se na výhled do parku. Topoly se zachvívaly v paprscích zapadajícího slunce. Jak by bylo příjemné procházet se v tuto chvíli venku a nesedět tady na místě rozsudku smrti!

„Jeho celkový stav se velice zhoršil. Poskytujeme mu co nejlepší péči, ale musíte vědět, že bude dál velmi trpět.“

Její matka by tak milovala tyhle aleje bílých květů, listy, co mají namodralou barvu ve stínu purpurových buků. Paní Préauová tam dvakrát týdně vozila na vozičku otce až k lavičce ve stínu zimolezu, usadila se a nemocného si přisunula k sobě. Předčítala otcí noviny, vášnivě komentovala první opatření, která nová vláda uváděla do praxe, opatření, jež dávala Francouzům optimističtější výhledy do budoucna.

„Pro případ, že by nastala dechová nedostatečnost, potřebujeme váš souhlas, chápete?“

Nová vláda vskutku neztrácela čas: revalorizace minimální mzdy, zvýšení minima starobního důchodu a rodinných příspěvků, provizorní pozastavení vyhošťování cizinců... a co říct na ohromující svátek, který navrhoval ministr kultury? Jeden den zasvěcený hudbě!

Paní Préauová se najednou zeptala:

„Kolikátého je dneska?“

„Dvacátého prvního června.“

„No ano, co mám v hlavě...“

„Paní Préauová, dáte nám souhlas, abychom ho nechali odejít?“

V mateřské škole dnes oslavovali na školním dvoře první letní den. Ředitelka zorganizovala svačinu, kde s dětmi zpívala a tančila. Takový radostný pokřik se rozléhal ve škole naposledy při předchozí školní slavnosti. Ředitelčino srdce při té vzpomínce ještě radostně tlouklo.

„Paní Préauová, prosím, potřebujeme váš souhlas.“

Pacientova příbuzná se otočila k lékařce, jejíž nepřátelský pohled zachytila. Za ní se pohybovaly bílé a růžové pláště, netrpělivě podupávaly, ostříly si jehly.

„Povězte mi, paní doktorko,“ zašeptala paní Préauová, „nemohla byste dnes večer na svátek hudby pověřit oddané pomocné sestry, aby zazpívaly poslední módní hity pacientům, než jim píchnete osudovou injekci?“

13. března 1997

Audrette,

je mi moc líto, že jsem nucena napsat tenhle dopis.

Nedáváš mi ovšem na vybranou.

Nemůžeš si všechno dovolit jen proto, že jsi moje snacha. Je velice kruté, že mi neumožňuješ vídat mého vnuka. Nechápu, jaký vidíš problém v tom, že stráví středeční odpoledne se svou babičkou. Bastien je mimořádně milé a inteligentní dítě a je to můj jediný vnuk. Také mě hodně znepokojuje jeho zdravotní stav. Bastien má spoustu modřin. Má snad problémy s rovnováhou? Padá často? Pokud ne, můžeš mi nějak vysvětlit jeho podlitiny?

Myslím si, že momentálně podléháš špatnému vlivu, který ti brání pohlížet na věci rozumně. Také mám jinou hypotézu ohledně tvého chování, ale o tom bych si s tebou raději promluvila ústně.

Nechápu, v čem by mohlo mému vnukovi uškodit, že mám kozu a na zahradě paviána. Je přece dokázáno, že kontakt se zvířetem dítě nesmírně obohacuje. A Bambou nikdy nevychází z klece.

Vezmi prosím na vědomí, že pokud mi neumožníš vídat Bastiena, budu nucena obrátit se na soudce v rodinných záležitostech. Uplatním právo na návštěvu vnuka, což může legitimně vyžadovat každá babička.

Polib za mě Bastiena a Martina.

Elsa Préauová

Hubené sedmikrásky byly ze země vytrhávány i s koříňky. Totéž se dělo s pampeliškami. Půda byla vyschlá vedry a drolila se pod prsty.

„To je pro mě, Bastiene?“ zeptala se paní Préauová.

„Ne, to je pro mámu.“

Chlapeček pevně svíral v levé ruce narychlo naškubanou kytičku. Kráčel a pohupoval hlavou, dlaň v babiččině ruce zvlhlé potem. Ani závan větru, který by rozehnal děsné letní vedro.

„Měl jsem moc rád kapitána Cousteaua.“

„Já také, Bastiene.“

„Proč umřel?“

„Protože ho pánbíček potřeboval.“

„To není spravedlivé. Kdo se teď bude starat o velryby?“

„Ty, až budeš větší.“

„Babičko Elso?“

„Ano, Bastiene?“

„Proč jsi pro mě přišla ke škole ty a ne máma?“

„Protože máma měla práci. Přejde za námi později.“

Na chodníku přitáhla chlapcovu pozornost kolonie ploštic, putujících mezi dvěma stébly žluté trávy, která vypučela zpod asfaltu. Chlapec se na chvíli zastavil a sledoval, jak hmyz radostně kopuluje.

„Co je tohle za hmyz, babičko Elso?“

Paní Préauová zvedla jedno obočí.

„Taková havěť, to není boží tvor.“

„Opravdu?“

„Pojď, Bastiene, přejdeme ulici.“

„Ale tudy se domů nejde.“

„My nejdeme domů. Dáme si svačinu v Courbetově parku, uděláme si piknik.“

„Boží!“

„Upekla jsem čokoládový koláč.“

Chlapci se rozzářil obličej. Urovnal si řemínek batůžku a popotáhl si gumu kraťasů, než se pustil na označený přechod.

O dvacet minut později už paní Préauová a její vnuk svačili na trávě ve stínu mohutných kaštanů. Bastien se ušklíbl. Odložil zbytek nedojedeného koláče na papírový ubrousek.

„Není mi dobře, babičko.“

Pročísala mu rukou vlasy.

„Jedl jsi moc rychle?“

„Nevím, točí se mi hlava.“

Ženina ruka se položila na rozpálené čelo.

„Říkala jsem ti, že nemáš zůstat tak dlouho na sluníčku, když jsi na houpačce. Počkej, napij se trochu grenadiny.“

Bastien se napil přímo z plastové lahve. Teď už podřimoval s tváří položenou na babiččině sukni a poslouchal pohádku o skřítcích.

„Nosili klobouky stejně vysoké jako široké a mohutné opasky z vlčí kůže na černých vlněných kabátech. Všichni obyvatelé městečka se báli jejich zlých kousků. Shazovali třeba v noci předměty na zem nebo měli na svědomí praskání podlah

v domech. Dokázali otevřít každé dveře. Žádný zámek jim neodolal. A byli tak oškliví, že ženy omdlévaly hrůzou, když je zahlédly. I ti nejsilnější muži a nejstatečnější chlapci brali nohy na ramena, když se s nimi střetli.“

Bastienova babička nesla k ústům poslední kousek koláče. Lehce se jí třásla ruka, a tak si nadrobila na košili.

„Byli to strašně zlí skřeti, které poslalo obecní zastupitelstvo. To oni mluví na tvoji hodnou maminku ve spánku, aby ji mohli lépe ovládat a nutit ji, aby dělala ošklivé věci rodině a hlavně tobě, Bastienku.“

I babičku přemohla ospalost a zavřela oči.

„Tebe, můj milý, nikdy nedostanou. Babička nedovolí, aby se jejího vnuka zmocnilo Zlo. Nikdo se nedotkne krve mé krve. Spi klidně, Bastiene, spi klidně. Babička Elsa na tebe dává pozor...“

Kytičky, které chlapec před chvílkou utrhl, se topily v ke-
límku s vodou opřeném o aktovku a připomínaly zapomenutý
slib. Bastien a jeho babička, ukolébávání křikem dětí, jež si hrály
v parku, leželi vedle sebe a vypadali, že spí.

*Maličké hvězdičky,
tisíce žlutých hvězdiček.
Chci umřít.
Bratráčku, sevři mě pevně v náručí,
ať umřu.*

Postel nehlučně narážela o stěnu a noční stolek. Polštáře, které měl Martin za hlavou, plnily svoji funkci. Jenom žena umíněně dělala hluk, střídajíc sténání a supění. Martin držel ženě ruku na ústech, aby její křik udušil. To ještě umocňovalo jejich vzrušení. Kousala ho do krve, on zesílil stisk. Dvě sklenice a z poloviny vypitá lahev whisky na nočním stolku do sebe vrážely, jako by si přitukávaly, a byla otázka času, kdy spadnou na koberec. Ženino nahé tělo se ztrácelo pod mohutným a zarostlým tělem jejího partnera. Byla celá schovaná pod zmačkanými přikrývkami, jen kotník jí čouhal z objetí a třel se o prostěradlo v rytmu přirážení. Po chvíli se muž opět vztyčil, zvedl ženiny nohy, zavěsil si je kolem boku a vnikl do ní v pozici, která dávala pořádně zabrat svalům paží a stehem. Žena si musela najít k zahryznutí něco jiného než jeho pěst.

Když znovu popadli dech a leželi s odkrytým břichem a roztaženýma nohama napříč postele, zazvonil mobil. Martin se právě propadl do spánku. Namáhavě otevřel oči a zvedl telefon.

„Martine, já tu opravdu nemůžu zůstat, když vím, že jsi pořád tady, přestože to děláš pro mé dobro. Je to nad mé síly. Doktor Mamnoue mi říkal o jednom zařízení, které by bylo pro mne výborné, je to v Hyères, měla bych tam pokoj s terasou, kuchyňský kout, abych si mohla připravit něco k jídlu, a dokonce jedno lůžko navíc; mohl by za mnou přijet Bastien. Případá mi to dokonalé. Vrátil ses dnes v noci pozdě? Ani jsem neslyšela, kdy jsi přišel.“

Martin si rukou přešel po tváři a povzdechl.

„Dobrý den, mami.“

„Ano, dobrý den, Martine. Víš, že je půl deváté? Ty dneska ráno nejdeš do ordinace?“

„Ale ano, jdu.“

Muž seděl na kraji postele a zapálil si cigaretu.

„Myslel jsem si, že tvým nejněvroucnějším přáním je být zase ve svém domě a na své zahradě,“ pronesl a odkašlal si.

„Víš dobře, že už to není můj dům, ale dům mého syna, a žeš z něj za necelé tři roky udělal doupě.“

„Mami...“

„Nemůžu tady zůstat. Nesnesu to. Musím pryč. Teď když umřel Bambou a uschla třešeň, na zahradu kašlu. Necháš si nábytek. Já si s sebou nic nevezmu. Proč jsi zničil klec? Mohl jsi v ní chovat králíky...“

„Můžeme si promluvit později?“

Martinova otázka přerušila matčinu řeč. Elsa už jemněji dodala:

„Aha. Ty nejsi sám, vid'? Koho tam máš? Je to Audrette? Mám vám připravit kafe?“

Martin se zadíval na ženu, která se mu protahovala na posteli a vyžadovala po něm gestem cigaretu: přiložila dva prsty k pootvěřeným ústům. Mejkap se jí roztekl a zvýraznil černé kruhy pod očima. Měla malá, skoro dívčí prsa, zčervenalá milováním, a jizva nad ochlupením vypovídala cosi o jejím životě.

„Mami, teď si s tebou nemůžu povídat. Ukončím hovor.“

„Doktor Mamnoue mi řekl, že by mi slunce udělalo moc dobře, víš.“

„Ano, ano, má pravdu. Promluvíme si o tom o polední pauze, O. K.“

Martin odhodil telefon doprostřed pokrývek a nedbale pohladil partnerku po řadrech.

„Kdo to byl?“ zeptala se.

„Majitelka domu.“

„Prosím?“

„Moje matka. Myslí si, že jsem tady s exmanželkou.“

Podlaha zavržala. Nahá žena vstala a hledala své prádlo ve směsici roztroušené po podlaze v neuklizené ložnici. Na tváři už opět měla smutný výraz, který znal Martin od chvíle, kdy poprvé překročila práh jeho ordinace. Dlouho seděl na pelesti, pozoroval prsty na noze, škrábal se na tvářích pod vousy a třel si bolestivou šíji.

„Můžu do koupelny?“

Muž uchopil lahev whisky a nalil si sklenici, aby zapil dva prášky, které vyčenicnal v zásuvce nočního stolku.

„Samozřejmě, Valérie... Čisté ručníky jsou pod umyvadlem.“

Martin ji uvidí později, až přijde na konzultaci do ordinace jako ostatní pacienti. A ona nebude naléhat, aby spolu zase spali. Ženy nemají rády muže, s nimiž to jde v životě z kopce a kteří se nesnaží pád zadržet.

O dvě patra níž ve vstupní hale pořád ještě stál potíštěný plátěný kufr a čekal, až ho někdo vybalí. V obýváku hrálo staré rádio. Novináři komentovali události onoho dne: Vladimír Putin se oficiálně ujal funkce prezidenta Ruské federace, sporná penalta v zápase mezi Nantes a amatérským klubem Calais, finalistou francouzského poháru, a zvrácené chování doktora Martina Préaua – skutečné ponížení pro jeho matku. Paní Préauová stála u okna, pila druhý šálek kávy a pozorně

naslouchala šumění vody v potrubí. Kdosi se v koupelně sprchuje. Takže už do kanalizace domu nevyhnutelně směřuje mýdlo a ženské vlasy. Paní Préauová se znechuceně ušklíbla a vyplivla kafe do dřezu.

VIDĚT, CO JE TŘEBA VIDĚT